

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:	v upravništvu prejema:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5.50
na mesec 2—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 84.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Insertati veljajo: peterstopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6.50	četrt leta 6.50
na mesec 2.30	na mesec 2.30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upr. in št. o: Knaflcove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Shod v Mestnem domu.

Za včeraj dopoldne je sklicalo »Politično društvo za dvorski okraj« v veliko dvorano »Mestnega doma« shod, na katerem sta deželna poslancar dr. Tavčar in dr. Oražen govorila o zadnjem zasedanju deželnega zbora. Shod je bil dobro obiskan. Udeležilo se ga je okoli 600 ljudi. Kot za vse prejšnje shode narodno - napredne stranke v Ljubljani, tako se je tudi za tega baron Schwarz briga, boječ se demonstracij in poslal v primerne prostore »primerno« število orožnikov, razpostavil po opasnih mestih svoje policijske uniformirane in ne-uniformirane uradnike, hla pa je na nogah tudi mestna policija v prav lepem številu. Iskrena zahvala za tako pozornost! Shajali bi bili tudi brez nje!

Shod je otvoril dr. Oražen kot predsednik sklicujočega društva. Najprisernejše je pozdravil udeležence. Dolžnost poslancev, je rekel, je, da so v dotiki z ljudstvom ne samo, kadar so volitve, ampak tudi drugekrat. Taka potreba je sedaj po zasedanju deželnega zbora, o čemer se bo govorilo na shodu. Dal je takoj besedo deželnemu poslancu dr. Tavčarju, ki je govoril nekako takole:

O delovanju deželnega zbora mi ni treba mnogo govoriti; ker ste gotovo vestno opazovali to delovanje, zlasti pa ono poslancev narodno-napredne stranke. Mi, nar. - napredni poslanci smo nastopili vedno soglasno in se pokoravali disciplini. Glavni vlogi je igral v deželnem zboru deželni predsednik baron Schwarz, proti kateremu smo nastopili z velemeno, ki je bila gotovo opravičena. (Tako je!) Zasebna oseba Schwarzova ne pride v poštev, stopi v ozadje, nas ne briga, drugače pa je s Schwarzem kot z deželnim predsednikom in kot politično osebo. Zakaj smo proti njemu kot takemu nastopili z vso strastjo?

Schwarz je prišel na Kranjsko, ne da bi bil več slovenskega jezika in ne da bi bil poznal deželo. (Dež. poslanci Turk: Saj je se zdaj ne poznal!) Prišel je k nam, kot je svoj čas prišel v rimske province kak prokonzul. V njem vidimo zastopnika avstrijskega nemškega vladnega sistema. Ravno danes se piše, da je rektor dunajskega vseučilišča Exner

(Fej-klici) zastražil vseučilišče, ko je izvedel, da namerava 8 francoskih vseučiliščnikov, ki so bili v Pragi, si ogledati dunajsko univerzo. Exner hoče ohraniti nemški značaj dunajskega vseučilišča neomadeževan. (Smeh). To je vrhunec nemškega šovinizma, ki napenja vse, a zadnje, sile, da bi si ohranil Avstrijo v svoji oblasti. (Klic: Pa je ne bo!). Zastopnik takega nemškega šovinizma je naš deželni predsednik bar. Schwarz.

Ko je prišel Schwarz med nas, je bilo med prvimi njegovimi dejanji, da sta se ponemčili z nasilstvom dve slovenski občini na kočevski meji, in sicer Draga in Trava. S tem je baron Schwarz pokazal, da je zastopnik hudega nemškega mišljenja in s takim smo z njim vedno računali. Očitati smo mu, da hoče našo administracijo docela ponemčiti. Schwarz je poklical v deželo uradnike, ki ne znajo niti besedice slovenski, kar je škandal prve vrste. (Res je!) In kaj je odgovoril na naše očitaje. Dejal je: Izmed 19 na novo nastavljenih političnih uradnikov je vendar celih 8 Slovencev! (Klici ogorčenja). Schwarz se je naredil, kot bi bil ravnatelj najbolj pravičnik! Iz njegovega ravnanja kakor tudi iz navedenega njegovega odgovora je pa jasno, da ima očitno nagnjenje ponemčiti našo administracijo. Proti takemu človeku smo nastopili in smo morali nastopiti kot zastopniki slovenskega naroda. (Odobranje).

Glavna napaka barona Schwarz je, da nima potrebnih sposobnosti za svoje mesto. (Res je!) Za kakega okrajnega glavarja bi morebiti bil (Klici: Težko!), kar pa zdaj vzame v roke v deželi, se mu pa vselej naredi nerodnost. Glede septembrskih dogodkov se je vnel zdaj hud boj, kdo da je poklical vojaštvo. Ta boj je nepotreben. Vojaštvo mora končno nastopiti in ni nobena krivda, če je pokliče kdo, ki je odgovoren za mir in red. Drugo pa je, da Schwarz ni omejil vojaštva in da ni dal garancij, da se ne bo igralo s človeškim življenjem. Kako vse drugače nego v Ljubljani je bilo v Pragi! Tam je 14 dni bilo vojaštvo na ulicah, častniki so bili od množice insultirani, a ni se rabilo orožja kot v Ljubljani, ko ni bilo nobenega povoda za to. (Res je!) Da je v Ljubljani prišlo do prelivanja krvi in do tolikih žrtev, je vzrok, ker si ni znal deželni predsednik Schwarz ohraniti

avtoritete. Te krivde se ne bo nikdar opral!

Kaj je storil Schwarz zadnje dni? Ljubljansko veteransko društvo je razpusil. To društvo je ali potrebno ali pa ni potrebno, odkrito pa povem, da mojih simpatij ni nikdar uživalo. Imelo je pa vpliv, ker je podpiralo bolne člane in s tem vršilo človekoljubne namene, kar je s človeškega stališča odobravati. Zdal se je izvedelo, da je cesar odpovedal protektorat nad tem društvom in da to ne sme na svoji zastavi imeti cesarskega orla. Kakšna huda kazen je to za ljudi, ki kar umirajo lojalnosti, pa ne smejo več nositi cesarskega orla! Če so kaj pregrešili, naj bi jih bili posvarili, pa bi bilo dovolj!

Na celi stvari je pa še nekaj drugega. Rana 20. septembra se nam ne bo zacelila tako kmalu ali pa nikdar. (Viharni klici: Nikdar in nikoli!) Vlada je odgovorna za vse javne čine in vladi očitam, da je z razpusitvom veteranskega društva obnovila udarce, ki smo jih čutili 20. septembra. Vlada je postavila osebo cesarjevo v sredo ljubljanskih septembrskih dogodkov. Razpusčeno je veteransko društvo, ker je dalo 200 K za spomenik padlim in za žrtve. Ali je to kaj političnega? Lunder in Adamič sta padla po nedolžnosti, tudi če je vojaštvo opravičeno streljalo. Žrtvi sta in nobena krivica ni, če je veteransko društvo prispevalo za njun spomenik. V vladnem odloku je pa tudi povedano, da se je društvo razpusilo, ker je darovalo za preostale žrtve. Gospoda moja, to je naravnost barbarsko. (Odobranje). Po mnenju Schwarz je bi bližnjemu, ki je pohabljen za celo življenje, ne smelo niti pomagati!! (Klici ogorčenja). Potem zaprimo vse dobrodelne zavode, reveža, ki pride prosit na naša vrata, zapodimo kot pritepenega psa!! (Klici: Pa skrbimo samo za vojaške potrebe!) Neodpustljivo je tako ravnanje in odgovoren je zanje predvsem baron Schwarz. Več seveda tukaj ne smem govoriti, govorilo se bo pa o tem tam, kjer je beseda bolj prosta.

Proti takemu človeku smo nastopili. Ne bomo govorili, ali je bil naš nastop dostojen ali ne, glavno je, da je bil potreben. (Burno odobranje). Konsekventni smo bili, ko smo pa uvideli, da bi s svojim nastopom preprečili delovanje deželnega zbora, smo pa Schwarz prezirali, po-

sebno ko se nam je dalo zagotovilo, da so mu šteti dnevi in da ne bo več dolgo, da se znebimo v naši slov. deželi, kakor je dejal dr. Krek, tega obrabljenega in zastarelega birokrata. (Vladni zastopnik protestira proti tem besedam in zagrozi, da bo razpusil shod, če bi se še rabile take in enake besede!) Rabil sem le besede, ki jih je izgovoril dr. Krek v deželnem zboru. Mi bomo korakali svojo pot naprej. Če bi hotela vlada razpusiti občinski svet ljubljanski, ji garantiramo, da se vrnemo bolj gotovo vanj, kot pa bi se Schwarz povrnil v kranjski deželni zbor. (Viharno odobranje in ploskanje).

Nato je govoril deželni poslanec dr. Oražen. Rekel je:

Govoriti hočem predvsem, kaj smo narodno-napredni poslanci zahtevali v deželnem zboru. Najprej smo zahtevali, da se vsa v Ljubljani po 2. juliju 1900 zgrajena poslopja oproste od deželnih doklad najmanj pet let in da se vrhu tega začasno ustavi iztirjanje zastankov teh doklad, v kolikor ne presega dobe petih let. Treba je, da razložim nekoliko zgodovino teh doklad. Leta 1895. je bil v Ljubljani potres, ki je napravil ogromno škodo. V parlamentu se je 23. junija 1895. sprejel zakon, da so one ljubljanske hiše, ki se sezidajo tekom petih let po potresu na starem prostoru, proste 25 let državnega davka, one, ki se sezidajo drugod, pa 18 let. Ker se je prvih pet let le malo zidalo vsled strahu pred potresom, se je leta 1900. podaljšala veljavnost gori omenjenega zakona za 5 let. Leta 1910. se je rok znova podaljšal, in sicer do 2. julija 1910. Ker je država tako kulantno postopala, je v deželnem zboru leta 1896. župan Hribar stavil predlog na oprostitve deželnih doklad. Takrat se je reklo, da se »za sedaj« oproste hiše za 5 let. Zakon je veljal do 2. julija 1900. Upalo se je, da se bo pozneje zakon podaljšal, kar se pa ni zgodilo vsled znane obstrukcije v deželnem zboru. Leta 1905. je župan Hribar zopet predlagal v deželnem zboru, naj se oproste hiše deželnih doklad. 24. novembra 1905. se je sklenilo, da naj oprostitev velja ravno tako kot pri državnih dokladah, poslanec Povše je pa še predlagal, naj se posestnikom vrne denar, ki so ga že plačali kot doklade. Hišni posestniki so upali, da se ne bo izterjavalo naprej. Ker pa deželni odbor ni imel

denarja, se je izterjavanje vseeno vršilo naprej in zato se je letos stavil omenjeni predlog od narodno-naprednih poslancev. Predlog je pa propadel, ker so bili poslanci S. L. S. zoper njega. (Ogorčni medklici). Sprejel se je sklep, da se razveljavi sklep iz leta 1905. ter da se bodo plačevale deželne doklade na obroke. Po mestu se zdaj govori, da vpliva pri določevanju obrokov politično mišljenje dotičnega gospodarja. Ne verjamem tega, ker mora deželnemu odboru biti znano, da so bili vsi posestniki enako prizadeti po potresu. (Res je!)

Drugi naš predlog je bil glede službenih prejemkov učiteljstva, kateremu naj se izboljša njegovo gnotno stanje. O tem ni mnogo govoriti, ker si mora misliti vsak, da s plačo 30 gld. na mesec ne more shajati noben človek, če ima kopico otrok, pa mora vendar svojemu stanu primerno živeti. Naš nujni predlog je pa zaspal v finančnem odseku in ni prišel v zbornico. (Klici: Po krivdi učiteljskih prijateljev!) Prihodnjic bomo za izboljšanje učiteljskega položaja v deželnem zboru zopet nastopili, dokler ne rešimo ugodno tega perečega vprašanja. (Odobranje).

Tretji predlog je bil zaradi utraktiviranja realke v Ljubljani, kjer imajo svoj sedež najzagrizenejši Nemei in nemškutarji. Nemei pravijo, da je realka njih posestno stanje, dasi je v resnici v tej šoli več slovenskega dijaštva kot nemškega. Pravijo, naj zahtevamo od države slovensko realko, ko vedo, da bi je država ne dala in tudi mi vemo, da bi nam ravno ti Nemei bili nasprotni v taki zahtevi. Zahtevali smo torej utraktivacijo ljubljanske realke, da naj bodo na njej slovenski in nemški razredi, kar je zdaj dosegljivo. Naš predlog je bil sprejet.

Jaz sem se v deželnem zboru obširno bavil s »Kranjsko hranilnico« in »varnostjo« vlog v njej. Direktor »Kranjske hranilnice« moja izvajanja niso bila všeč, zato se zdaj v uradnem listu zvijačo in trde, da sem govoril v deželnem zboru nerresnico. Izjavljam, da vzdržujem vse, kar sem rekel o »Kranjski hranilnici«, kakor tudi to, da je ta zavod gnezdo najzagrizenejših nemškutarjev, iz kroga katerih se vrši raznarodovanje našega naroda. (Viharno odobranje). Le eno moram popraviti. Rekel sem v dež. zboru, da ima »Kranj-

LISTEK.

V študentovskih ulicah.

Ljubljanska povest.

(Dalje.)

III.

V prijazni svoji sobi se je grofica Lici vrgla na zofa. V temi je najlaglje in najraje razmišljala. Navadno je posvečala ta čas pred večerjo zidanju zlatih gradov v oblake. Bila je nezadovoljna s svojo usodo, hrepenela je po čem novem, misleč, da so še čuvstva in slasti na svetu, ki jih ne pozna.

Ta dan pa so se njene misli bavele samo z baronom Spinettijem. Niso ji bile prijetne te misli, celo nadležne so ji bile, a ni imela dovolj moči, da bi jih pregnala.

»Pravzaprav sem mu obljubila ta ljubavni sestanek,« je rekla sama pri sebi ležeč vznak na zofi in podpirajoč s svojima polnima, mehka rokama svojo glavo. »Kako sem bila bedasta. Ko bi tega političnjaka, polnemškega barona le kolikaj rada imela, bi že nič ne rekla, da se hočem tako lahkomišelnost kompromitirati. Toda — saj mi ni nič zanj. Čisto nič. Poslušam ga rada, to je vse, saj zna tako dobro voditi pogovore, da se sučejo vedno na skrajni meji dopustnosti, a je vendar nikdar ne prekoračijo. Res, nikdar bi ne bila

verjela, da bom temu človeku obljubila ljubavni sestanek. Kako je to pač dosegel? Menda me je premagala njegova volja. Da, trdno voljo ima in železno vztrajnost.«

Zatopila se je v sanje. Spoznanje jo je obšlo, da barona Spinettija ne ljubi in da ga ne bo nikdar ljubila, ter da vžlic obljubljenemu ljubavnemu sestanku ne bo pri njej nikdar ničesar dosegel, niti enega poljuba ne. To spoznanje ji je omogočilo, da so se njene misli končno vendar osredotočile na druge stvari.

»Ah, da... z Leonom je bilo drugače... da, Leona sem ljubila... resnično sem ga ljubila... Ubogi Leon... zdaj mora jezdariti po italijanskih ravninah... Kdo ve, če ga bom še kdaj videla... Če pride res do vojne s Piemontom, kakor govorijo... morda mi ga ubijejo... Ubogi Leon... da... lanskega leta ne pozabim nikdar... Ah — kdo ve, kdo postane Leonov naslednik v mojem srečju...«

Planila je z zofe, kar naenkrat, kakor bi jo bila vrgla neznana moč. Ali je to bilo čuvstvo, da bije njeno mišljenje vsaki morali in vsaki spodobnosti v obraz? To spoznanje pa ni dolgo trajalo. Zasmejala se je glasno.

»Ah, kako sem otročja in bedasta,« je vzkliknila in stresla z glavo, da so se razpletli njeni lasje. »To je pač življenje! Tudi jaz imam pravico do sreče. In kaj je sreča? Iz samih trenutkov blaženstva je sestavljena,

vmes pa so cele dobe vsakdanjosti in dolgočasje.«

Uredila je svoje lase v naglici in stekla v drugo nadstropje, kjer je potrkala na vrata, vzklikniviši:

»Gospodična...«

»Prosimo, milostiva grofica,« je spoštljivo odgovoril ženski glas in trenotek potem so se vrata odprla.

Soba, v katero je vstopila grofica Lici, je bila prostorna in lepo opremljena, a vendar se je na prvi pogled spoznalo, da prebiva v njej bolnik. Videti je bilo vsakovrstne stole različne konstrukcije, stole za ležanje, stole s kolesi in z drugimi pripravi, na posebni mizi pa so bila razpostavljena različna zdravila in obveze. Miza sredi sobe je bila polna igrač in tudi na postelji, stoječi v kotu, so bile vsakovrstne igrače. Samo običajnega lesenega konja ni bilo v tej tužni sobi, kajti bolni otrok, nad katerega se je zdaj nagnila grofica Lici bi ga ne bil mogel rabiti. Mali grof Emil Attems je bil pohabljen in se ni mogel premikati, kakor njegov strpin v zadehli nizki sobi policijskega kancelista Martina Knifica. V študentovskih ulicah so poznali isto bedo in isto trpljenje kakor v Gosposkih ulicah.

Malo mesecev po svojem rojstvu je mali grof Emil padel na tla in se poškodoval na hrbtenici. Zdravniki v Gorici in v Trstu so bili poklicani in so ga zdravili na najrazličnejše načine, a pomagali mu niso. »Emil mora ozdraviti, mora,«

je kričala grofica Lici, videč negotovost v očeh poklicanih zdravnikov. »Mora, mora.« Zdravniki so grofico zagotavljali, da bodo storili vse, prav vse, kar se da storiti, a resnice se tej ženi niso upali povedati v obraz. Pustili so ji nado, dasi je sami niso prav nič imeli; pustili so ji to nado iz samega usmiljenja, ker je bila to edina tolažba njene vesti.

Vedno vesela, vedno smehljajoča grofica Lici je bila namreč sama kriva nesreče svojega sina. V svoji razposajenosti in nepreudarnosti se je namreč z njim igrala skrajno ne previdno. Nekoč ga je metala v zrak in ga lovila z rokami. Pri taki priliki ji je otrok padel na tla in si poškodoval hrbtenico. Bil je od tedaj obsojen na hiranje in na prezgodnjo smrt.

Grofica Lici ni svojemu možu nikdar povedala o tej nesreči. Pustila ga je v veri, da se je otrok sam ponesrečil. Toda imela je ure, ko jo je vest pekla tako, da je hotela zblazniti in samo tolažbe zdravnikov, da tisti nesrečni padeč ni ničesar povzročil in da otrok zanesljivo ozdravi, so ji dale moč, da je tiste boleti premagala.

Od tedaj so bila potekla leta in grofica Lici se je v tem dolgem času navadila verjeti v tolažbe zdravnikov in v svojo nedolžnost na otrokovi nesreči. Sem in tam jo je pač zapelala vest, včasih je celo obupavala, a to je vedno hitreje in laglje minevalo. Navada jo je pripravila do te-

ga, da je nesrečo svojega otroka gledala vohče se dosti mirno.

Ljubila je Emila tako iskreno, kakor je sploh bila zmožna ljubiti, toda časa in skrbi mu ni posvečala nič preveč. Prišla je pač po dvakrat in trikrat na dan v sobo, kjer je živel s svojo guvernanto, ga objemala in poljubljala, a ostala je navadno le malo časa. Zbežala je vselej, ker bolni otrok ni ljubil ne objemov, ne poljubov in ker je bil vedno čemerer ter se je vprav bal hrupa, ki ga je povzročala mati.

Otrokova bolezen je bila tudi vzrok, da je nastala med grofico Lici in med njenim možem neka hladnost. Grof sicer ni vedel, kaj je pravi vzrok sinove bolezni, a slutil je, da mora Lici biti kolikor toliko kriva. Sklepal je to iz vsega njenega vedenja, zato ker se je Lici bala, da bi mož izvedel resnico, se ga je po možnosti izogibala. Tako sta se tekom let drug drugega nekako odvadila, toliko laglje, ker prave ljubezni med njima itak nikdar ni bilo. Hodila sta pač skupno po poti življenja, a vsak na drugi strani, te poti. Pripoznava la sta drug drugemu popolno svobodo in si s tem zagotovila mir. Prav da bi se mogla svobodneje gibati, sta vedno živela samo v mestih. Kot bivši oficir se je grof najraje gibal v oficirskih krogih in zato mu je v Ljubljani posebno ugajalo, kajti tu je imel mnogo družbe in tudi grofica Lici je bila tu še najbolj zadovoljna. (Dalje prihodnjic.)

ske hranilnice» rezervni fond naložen v hipotekah. »Kranjska hranilnica« popravila, da je naložen v železniških prioritetah. No, to je še slabše! Od treh milijonov rezervnega fonda dobiva »Kranjska hranilnica« le po 1¹/₂, 2 ali 3% obresti!

»Kranjska hranilnica« ima precej svojih liš in kako slabo se obestujejo, sem dokazal v deželni zbirni. Gospodje hočejo stvar zdaj zavijati in zanikavati. Da smo čisto na jasnem, kako zna »Kranjska hranilnica« gospodariti z denarjem, naj navedem slučaj, ki ga še ni v letnem zaključku te hranilnice za leto 1907.

»Kranjska hranilnica« kupuje hiše izven Kranjske, ker jih mora, ker je prisiljena na dražbi kupiti take hiše, na katere je posodila sto in stotice, kajti če tega ne stori, bi od tega denarja dobila le par tisoč kron nazaj. Pred par leti je hranilnica na neko hišo v Denisgasse na Dunaju posodila 216.000 kron. Lastnik hiše ji seveda ni plačeval ne obresti ne anuitet, in ko so obresti narasle na 19.642 K 74 vin., je hranilnica leta 1907. tožila, toda brezuspešno, kajti med tem je še lastnik umrl. Ni ji preostajalo drugega, da je gnala potomo tožbe na izvršbo in javno prodajo hiše.

Pred prodajo bi imela hranilnica dobiti 216.000 K posojila, 19.642 K 77 vin. obresti in 209 K 74 vin. stroškov prve tožbe, skupaj torej 235.852 K 51 vin. Za najmanj ta znesek bi se morala torej hiša prodati, ako bi hranilnica prišla do svojega denarja, seveda z izgubo vseh stroškov izvršilne tožbe. Nato je prišlo res do javne prodaje in čuje! — najvišji ponudnik je bil ponudil za hišo 171.000 K. Ker ni hotel nihče ponuditi, je hranilnični zastopnik ponudil 1000 K več in hiša se je njemu domaknila. Hranilnica je torej na ta način postala lastnica hiše v Denisgasse na Dunaju. Predno se je pa hiša faktično prepisala najo, je imela hranilnica še te stroške: lastnega odveta stroški so znesli 533 K 38 vin., erarju je morala izplačati na zaostalih davkih in pristojbinah 4126 K 90 vin. in prenosne pristojbine je plačala 10.216 kron, skupaj 14.876 K 28 vin. Ako priračunamo k vsemu temu še obresti od zneska 235.852 K 51 vin., in sicer mesto za 14 mesecev, kolikor časa je trajala tožba do faktičnega prepisa, le za 12 mesecev po 4¹/₂%, znašajo te obresti 10.613 K 36 vin., torej je hranilnico veljala hiša v sistem hipu, ko je prešla v njeno posest, znesek 261.342 K 15 vin. Ako vzamemo zdaj, da je hiša vredna toliko, kolikor je ponudil zanjo najvišji ponudnik, to je 171.000 K, vidimo, da je imela hranilnica pri tej hiši 90.342 K 15 vin. čiste izgube, torej kakor bi ta denar v vodo vrgla! To se je zgodilo lansko leto 1908., torej še ne vemo, pod kakšen naslov bo hranilnica postavila v računskem zaključku to izgubo in s kakšno vrednostjo bo v njem figurirala hiša v Denisgasse na Dunaju. Tako se dela z denarjem!

Ako hoče »Kranjska hranilnica«, ji navedem številke dotičnega akta.

Impertinentna je trditev Kranjske hranilnice, da se je 1/5 njenega čistega dobička razdelilo v prid Slovincem in le 1/5 Nemcem. Morda se je Slovincem dala le 1/5. (Klic: Še toliko ne!) Saj govore številke dovolj jasno, kako so se delile podpore. Ko je nemško filharmonično društvo dobilo 300.000 K, dobila je »Glasbena Matica« le 4000 K. Naj razložim »Kranjska hranilnica«, kaj je to »Schulkuratorium« v Ljubljani, ki je dobil lani okoli 50.000 K, ali je šulferajnska šola na Jesenicah, ki ji je dala 15.000 K, slovenska? Koliko daje »Kranjska hranilnica« nemškim visokošolcem, koliko nemškim pevskim društvom, ko slovenski vseučilišniki in slovenska pevska društva ne dobe nič! Koliko dobi nemško gledališče, ko slovensko ni deležno niti vinarja! Ravno tako je impertinentna, da se trdi, da niso zmanjšali podpore ljubljanskim mestnim revežem in mi svetujemo, naj si grem gledat v knjige. Sel sem in se prepričal iz nemških pisanih knjig, da so ljubljanski reveži prej dobivali od »Kranjske hranilnice« po 5800 K, zdaj pa dobivajo le 5000 K. (Klic: Skandal!) Zda pa pravijo, da nisem resnice govoril v dež. zboru! Obležalo jim je v zelodcu, kar smo jim povedali bridkih resnic. (Dež. poslanec Turk: Jim že cinglet zvoni!) Ostane pa pribito, da je »Kranjska hranilnica« društvo obstoječe iz 65 članov, ki nam v političnem življenju škodujejo, kjer nam morejo. (Viharno odobravanje.) Do takih ljudi mi ne moremo imeti simpatij, ker vidimo in čutimo, da tudi oni nimajo ljubezni do nas. (Klici: Ugonobili bi nas radi, sovražijo nas iz dna srca!)

V deželni zboru se je govorilo o sistemu, ki vlada zdaj pri nas. Zdi se mi, da se bližamo času, enakemu sedanjemu na Hrvaškem. Če pojde Schwarz, njegov naslednik seveda ne bo nič boljši. Govori se, da postane

dež. predsednik grof Chorinsky. (Klici: Ga ne maramo!) Da nam Chorinsky ne more biti vsoč, dokazuje že, da je proti dr. Zerjavu vložil zaradi nedolžnih besedi, izrečenih na enem zadnjih shodov, ovadbo zaradi hudo delstva javnega nasilstva. (Ogorčenje.) Proti njemu bomo nastopili z vso brezobzirnostjo (Klici: Mora se!) Mi ne rabimo nobenih grofov in baronov za deželnega predsednika, ampak hočemo čisto navadnega slovenskega deželnega predsednika. (Viharno odobravanje.) Slovence mora biti naš deželni predsednik, ker le tak bo poznal naše muke, le tak bo imel za nas srce in ljubezen, mi pa simpatije zanj. Proti vsakemu grofu ali baronu bomo pa vedno v opoziciji. (Klici: Prav je!)

Upam, da bomo o prihodnjem zasedanju deželnega zbora mogli kaj boljšega poročati. (Viharno odobravanje in ploskanje.)

Nato je stavil jurist g. Est tile resoluciji: 1. Na javnem ljudskem shodu v »Mestnem domu« v Ljubljani dne 24. januarja 1909 zbrani narodno - napredni volilci izrekajo svojim poslancem popolno zaupanje ter jih pozivljajo, da vstrajajo in z vso energijo nadaljujejo nelzprosoben boj proti nemško - nacionalnemu vladnemu sistemu. Pri tem pa naj se tudi brez ozirov bojujejo za interese napredne ideje.

2. Izrekajo obžalovanje, da je S. L. S. s tem, da je nastopila v deželni zboru proti davčnim olajšavam, vse ljubljanske hišne posestnike in s tem neposredno vse sloje prebivalstva Ljubljane težko oškodovala. Daje obžalujejo, da je ista stranka onemogočila rešitev perečega vprašanja regulacije učiteljskih plač.

Obe resoluciji sta bili sprejeti soglasno.

Ker se ni nihče v eč oglašil k besedi, zaključil je predsednik z zahvalo za udeležbo shod.

Policijski organi so zastoj prezevali v hudem januarskem mrazu po ljubljanskih cestah.

Italijansko vseučiliško vprašanje.

Dunaj, 24. januarja. Listi so priobčili vest, da se nekateri slovenski poslanci zavzemajo za to, da bi se med Slovenci in Italijani sklenil kompromis in da bi se v Trstu ustanovila italijansko slovenska univerza. Kakor smo se informirali na kompetentnem mestu, je ta vest popolnoma izmišljena. V slovenskih poslanskih krogih nihče ne ve ničesar o tem načrtu. Slej kot prej zahtevajo Slovenci, da se ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani, italijanska univerza pa v kakšnem italijanskem mestu na južnem Tirolskem.

Dunaj, 24. januarja. Zastopniki nemškega dijaštva so izročili akademskemu senatu in odboru nemških svobodomiselnih strank v državnem zboru spomenico, v kateri protestujejo proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete na Dunaju.

Gradeo, 24. januarja. Italijanski visokošolci so imeli shod, na katerem so sklenili resolucijo za ustanovitev italijanske univerze v Trstu in za pripoznanje veljavnosti na italijanskih vseučiliških položenih izpitov.

Praške vesti.

Praga, 24. januarja. Deputacija češkega dijaštva se je zglasila pod vodstvom poslanca Klofača pri ministru rojaku dr. Žačku in ga prosila, naj intervenira pri vladi, da ne bo razpuščala čeških dijaških društev. Minister Žaček se je takoj telefonično informiral pri ministru notranjih del in na namestništvo ter izvedel, da vlada ne namerava razpustiti čeških akademskih društev.

Praga, 24. januarja. Odbor nemških dijakov praških je izdal izjavo, da je neresnična vest o premestitvi »bumla« s Prikop na Havlíčkov trg. Kolonija, 24. januarja. Tukajšnji listi potrjujejo, da so nemške poštne oblasti odkonile sprejem avstrijskih pošiljatev, opremljenih s češkimi uradnimi se namki.

Praga, 24. januarja. Predsedstvo višjega deželnega sodišča je imenovalo 53 novih pravnih praktikantov. Med temi je 23 Čehov in 30 Nemcev.

Z Balkana.

Carigrad, 24. jan. Avstro-Ogrski poslanek je izročil turški vladi dve protestni listi, v katerih se pri tožuje, da je množica insultirala avstrijskega konzula v Tripolisu in dejansko »padla avstrijskega podkonzula iz Aleksandreta v Mersini«.

Poslanik zahteva kategorično, da se da za te dogodke zadoščenja in da se krivce eksemplarično kaznuje.

Solun, 24. januarja. Tukajšnji mladoturški odbor je sklenil, da se ima nadleževati bojkot avstro-Ogrskega blaga.

Belgrad, 24. januarja. Danes ali jutri izide spomenica na vesele, v kateri se zahteva avtonomijo za Bosno in Hercegovino in kompenzacijo za Srbijo in Crno goro.

Belgrad, 24. januarja. Narodna skupščina je odobrila poročilo vojnega ministra Živkovića.

Sofija, 24. januarja. Ker se je razširila vest, da zahteva Turčija od Bolgarske radi proglativne njene neodvisnosti teritorialne kompenzacije, je bolgarska vlada ukrenila najobsežnejše vojne odredbe.

Sofija, 24. januarja. Bolgarska je baje pripravljena plačati Turčiji 100 milijonov odškodnine.

Petrograd, 24. januarja. Ferdinand bo'garski ima namen poleteti se dati kronati in prestopiti v pravoslavje.

Carigrad, 24. januarja. »Jeni Gazette« javlja, da namerava Avstro-Ogrska sodelovati okupirati sandžak Novi pazar. Ta vest je vzbudila v vseh turških političnih krogih veliko vznemirjenje.

Občni zbor trgovskega društva „Merkur“.

V nedeljo dopoldne je imelo trgovsko društvo »Merkur« svoj občni zbor v društvenih prostorih v »Narodnem domu«. Podpredsednik g. A. Lilleg otvoril zborovanje mestu bolnega predsednika cesarskega svetnika Iv. Murnika, proglasi sklepčnost, pozdravi navzoče in se spominja v letošnjem letu umrlih članov P. Majdiča na Viru J. Majdiča v Kranju Kolmanna v Ljubljani in Petroviča v Trebnjem. V znak sožalja vstanejo navzoči s sedežev. Nato podeli besedo društvu tajniku, g. P. Golobu, ki poroča med drugim:

Odbor si je v svesti, da je z vztrajnim delom zaslužil zaupanje članov. Začetkom tega leta je začel penzijski lond svoje delovanje. Društvo se je svoj čas trudilo, da se pritegne v zavarovanje vse trgovske sodelavce, a temu je bila nasprotna večina trgovskih sodelavcev na Dunaju, zato še danes nismo na jasnem, kdo bo potegnjel v zavarovanje.

Dokaz usposobljenosti za trgovske obrti je še sedaj nad eno leto uveljavljen, za naš naraščaj je ta zakon velikega pomena. Dalje omejenjam zakon o ureditvi počitnega časa v trgovskih obrtih in o službenem razmerju. Zakon je državni zbor sprejel, a gospodarska zbornica ne.

Dežela je ustanovila dvorazredno trgovsko šolo, katere I. letnik se že letos otvori. Šola bo bolj lokalnega pomena, zato izražam željo, naj bi merodajni krogi storili vse, da se tudi višja trgovska šola v Ljubljani čimprej osnuje. Abiturienti bodo lahko dobili mesto, saj bo po novi železniški zvezi z Dalmacijo Ljubljana in sploh vsi slovenski krogi mnogo pridobili. Tudi Bosna, ko dobi konstitucijo, bo hitro napredovala, in z Bosno moramo mi veliko bolj računati kot sedaj. Velik razvoj naših severnih bratov, Čehov, kakor je pokazala lanska jubilejna razstava v Pragi, je posledica krasno razvitega šolstva, in posebej še trgovskih in obrtnih šol.

Lansko leto se je po naši inicijativi ustanovilo denarni zavod »Trgovsko-obrtna zadruga«. Ljubljanski gremij trgovcev je svoj delokrog znatno razširil s tem, da je pritegnil v gremij vse ljubljanske trgovce, ki plačujejo nad 20 K davka.

Odborove seje sta vodila vsled bolezni društvenega predsednika podpredsednika gg. Lilleg in Dréar. Sej je bilo 11. Odboru so pomagali razni odseki, zlasti, veselili in redakejski. Zadnji je zopet sestavljen ličen, poučen kolektar, ki se je zelo udomačil med slov. trgovstvom. V njegov delokrog je spadal tudi »Slov. trgovski vestnik«, ki je izborno urejevan in ima sedaj okoli 900 naročnikov. Po inicijativi tega odseka je izdalo društvo knjigo »Slov. eno in dvostavno knjigovodstvo«, ki jo je spisal mag. rev. J. Vole. Knjiga je veljala okoli 2800 K, vodilo nas je prepričanje, da je taka knjiga za naš narod nujno potrebna.

Učni odsek je priredil lani laški, knjigovodski in tarifni tečaj, tudi v tej zimski sezoni se je trudil otvoriti razne učne tečaje, a oglašilo se je tako malo udeležencev, da odsek svojega namena ni mogel uresničiti. Učnemu in redakejskemu odseku je bil načelnik požrtvovalni odbornik g. dr. Fr. Windischer. Posredovalnica je imela v preteklem letu 1630 poslovnih števil, razposlala je nad 800 tiskovin v tej dobi nam je bilo javljenih 318 prostih mest od strani trgovcev, od strani nastavljenecv pa 314. Posredovalnico je vodil g. Ivan Volk. Delojemalcem je bilo treba plačati pristojbino, ker pa društvena sredstva dopuščajo, predlagam, da bodi odslej posredovanje za člane brezplačno.

Načelnik veselničnega odseka je bil g. Iv. Jelačin, vodil je priprave za društveno veselico dne 5. jul., ki je nesla »Trgov. domu« in podpor. zakladu, vsakemu približno 2500 K. Pevski odsek je svojo nalogo častno izpolnjeval, nastopil je sedemkrat.

Nadalje je priredilo društvo več sestankov s predavanji. Društvo vzdržuje knjižnico in čitalnico, članom je na razpolago 35 časopisov, knjižnica se je v preteklem letu zdaj pomnožila, vodi jo vzorno g. J. Volk. Razposodilo se je lani 1132 knjig.

Društvo je prejelo v preteklem letu podporo od slavne trg. in obrt. zbornice 300 K ter od sl. gremija trgovcev 400 K, od g. J. Jelačina lastnika tovarne za kavine surogate pa 706 K, 24 vin. Društvo je štel v preteklem letu 608 članov, in sicer 1 častnega, 2 ustanovnika, 532 rednih in 73 podp. članov.

Blagajnik poroča, da je imelo društvo 9767 K 69 v dohodkov in 9812 K 20 v stroških. Med stroški so med drugim postale: Društvene knjige 2571 K, Vestnik 2627 K 27 v, knjižnica 426 K 59 v. Primanjkljaj se je pokrnil z razpoložnino prejšnjega leta. Društvo oskrbuje dva zaklada. Za »Trgovski dom« je znašal lani lani 16.644 K 60 v, koncem 1. 1907. pa je znašal 10.937 K 55 v, torej je prirastel lani za 5707 K 05 v. Podporni fond je koncem 1. 1907 znašal 5273 K 93 v, lani je prirastel za 2839 K 27 v, tako da je koncem leta 1908. znašal 8113 K 20 v. — Občni zbor vzame tajnikovo in blagajnikovo poročilo po znanje, jima izreče zahvalo in podeli absolutorij. (Konec prihodnjic.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. januarja.

— Volitve v »Trgovsko in obrtno zbornico« se vrše v znamenju boja naše stranke proti klerikalcem in Nemcem. Dovolj bo še časa za rekrutacije in popis zanimivih kompromisnih pogajanj ali bolje rečeno: zavlačevanje, ki so ga namenoma uprizorili klerikalci, za danes le somišljenikom v vednost konstatujemo: naša stranka je ponudila klerikalcem tak dogovor, da bi v spodnji dveh kategorijah dobila vsaka stranka po polovico mandator. To je gotovo lojalna ponudba, ki tudi odgovarja resničnemu položaju, kajti zmaga ene ali druge stranke v teh kategorijah je odvisna le od tega, ali se agitacija krepko potrdi. Tudi bi po tej ponudbi število klerikalnih prispevkov naraslo. Klerikalci pa do zadnjega dne niso odgovorili ne z »da« ne z »ne«, tačas pa na tihem razposlali na župne urade odločne pozive na boj Zanesi so se, da bodo napr. d. j. čakali lojalnega odgovora. Tako je tudi bilo. Tako postopanje se obsoja samo po sebi tem bolj, ko zdaj »Slovenec« neresnično piše, da mu o preigranih kompromisnih pogajanjih ni nič znanega! Somišljeniki, agitujte, da se prepreči po tem klerikalnem postopanju na-tala nevarnost!

— Za rek'amacije za volitve v »Trg. zbornico« je prepozno. Če kdo ni dobil glasovnice, desi je v imeniku, naj nemudoma piše na »Trg. zbornico«, da se mu dopolnje legitimacija, ki je obenem glasovnica.

— Volitve v »Trgovsko zbornico« so važne za trgovski in obrtni stan, a ne le za ta dva stanova, tudi za vse Slovence. Če zmaga klerikalci v 2 kategorijah, nima nobena stranka večine in bodo Nemci igrali vlogo jezička na tehtnici, kar je v vseh korporacijah v narodnem oziru zelo škodljivo. ne da bi s tem hoteli kaj očitati klerikalcem kot-tiranjaz v Nemci. Zato pa naj nihče ne zanemari svoje dolžnosti ter pravilno podpisano glasovnico takoj pošlje na naslov: Josip Lenarčič, predsednik »Trgovske zbornice« v Ljubljani ali pa jo izroči naprednemu agitatorju. To velja za vse kategorije, torej za veletrgovino (rjave), veleobrt (zelene), srednjo trgovino (modre), srednjo obrt (zelene), posebno pa še za malo trgovino (rumene) in malo obrt (bele). Osobito je treba v teh malih oddelkih, da se vsak somišljenik potudi krog bližnjih malih trgovcev in obrtnikov. Glasovnice naj se odposljejo še danes in sicer na gorenji naslov g. Lenarčiča, da more narodni volilni odbor kontrolirati, če so vse formalnosti izpolnjene in voditi evidenco.

— Skrajna nevarnost je, da izgubimo napredno zastopstvo v »Trgovski zbornici«, če nemudoma ne stope vsi somišljeniki svoje dolžnosti. Nasprotniki so na delu že 14 dni! Zadnji termin za odposlajanje glasovnic je v sredo, 27. t. m.

— Razpust veteranskega zbora je med društveniki in njihovimi rodbinami povzročil nepopisno ogorčenje. To je tol ko bolj umljivo, ker pomeni razpust zbora za mnoge člane, vdove in sirote silno denarno izgubo. Vlada je namreč sisturala vse društveno delovanje: s tem so ustavljene vse podpore, ki so jih dobivali bolni člani, vdove in sirote. Ti ljudje so zdaj brez podpor — odkazani na

milodare, to je naravnost grozno. To je pa tudi nezasišano, da pahne vlada toliko revnih ljudi v nesrečo in bedo, pri tem še ljudi, ki so popolnoma nedolžni. Očlovek ima vtisk, da se je vladi šlo prav za to, da vzame bolnikom, vdovam in sirotam zadnji grižljaj kruha. Pomisliti je, da cesarska odločba, s katero se je društvu vzel cesarjev protektorat in se je društvu zabranilo imeti na zastavi cesarskega orla in kranjski grb, tvori popolnoma samostojen akt in da je razpust društva zopet samostojen akt. Društvo sta torej zadeli dve kazni: s cesarsko odločbo je bil veteranski zbor že itak uničen, kajti brez zastave bi ne mogel več nastopati. A ostal bi bil lahko kot podporno društvo, zgolj kot človekoljubna naprava. Pa niti tega niso pustili. Vlada je društvo, ki je s cesarsko odločbo že itak izgubila svoj značaj, še ubila kot humanitarno društvo. Nam se kar ne zdi mogoče, da bi kaj takega obveljalo, že zaradi silnega pobujanja, ki je morajo vzbuditi konsekvence tega razpusta 23.000 kron so si ti ljudje v dolgih letih pritrkali od ust in zlag jim vlada konfiscira ta denar. Po pravilih se napravi ustanova. Toda določbe pravil so glade ustanove tako povišne, da lahko vlada napravi kar hoče. Sedanjim članom veteranskega zbora, udovam in sirotam bo morda pustila kake podpore, a ti bodo sčasoma pomrli in potem bodo lahko delali z ustanovo kar bodo hoteli.

— Nemški trgovec v Postojni. Kastner Michael v Ljubljani, najpristnejši nemški nacionalist, ima trgovino vsakovrstnih kolonijalnih pridelkov. Ta mož potuje ali sam iz kraja v kraj, da bi ujel čim več odjemalcev, ali pa pošilja — popolno zanesljivo to pisnu teh vrstic ni znano — v to svrhu svojega potnika okrog. Naj si bo temu kakor že koli, toliko je gotovo, da ta mož med Nemci deluje z vso vmeno proti temu, da bi Nemci odjemali slovenske pridelke. »Vi ste Nemec,« pravi tam in se priporoči, torej ste dožni svoje potrebščine kriti z izdelki nemških tvrd, slovenske ste pa dolžni kratkoma zavračati. Ta »nemški Mihel« biva sedaj ravno že nekaj časa v Postojni da bi napravil kupčijo pri slovenskih tvrdkah. Tukaj se seveda ni in bje se mu je posrečilo že v nekaterih slučajih dobiti pošten slovenski denar. Svarimo torej nujno pred tem možem!

— Kranjska hranilnica. Na včeršnjem shodu v »Mestnem domu« je dr. Oražen obširno in temeljito ovrgel predzve in zvijačue trditve Kranjske hranilnice v »Laib. Zig.« Iz njegovih pojasnil je v zvezi s tem, kar je povedal v deželni zboru čisto jasno razvidno, da Kranjska hranilnica ni več zavod, kjer bi bil denar varno naložen.

— Varuhom mladoletnih otrok na znanje. Kakor čujemo, povprašujejo varuhi mladoletnih otrok, če morejo dvigniti denar svojih varovancev iz nemških zavodov. Naznanjamo, da vsak varuh mladoletnih otrok pri dotičnem sodnem predstojniku ozir. funkcionarju lahko zahteva, da se denar njegovih varovancev preloži v domač slovenski zavod. Temu se gotovo ne bo upiral noben sodni uradnik in bo varuhovi telji takoj ustreli. Ako bi se mu to ne zgodilo, naj naznanja to dotični mestni hranilnici, kamor misli prenesti hranilne vloge svojih varovancev.

— Državna policija v Ljubljani. Policijski svetnik pri deželni vladi g. Oskar Wratetschko je poklican k policijskemu ravnateljstvu v Trstu. Na njegovo mesto sta prišla kar dva policijska uradnika iz Trsta, nadkomisar Pertot in koncipist dr. Trnovce, katera zdaj dunajski policijski organi uvajajo v ljubljansko službo.

— Mariborski, Slovenski Gospodar. Je ves zaljubljen v kranjskega deželnega predsednika barona Schwarza. Zda je našel, da je župan Hribar hujškal liberalno stranko, naj dejansko napade dež. predsednika, vsled česar bi bil deželni zbor razpuščen. Pooblaščen smo to ožgostati kot izmišljotino. Teda, ko je klub narodnonaprednih poslancev sklepal o svojem postopanju v dež. zboru in o svoji taktiki napram baronu Schwarzu, je bil navzočen tudi državni poslanec župan Hribar. Tedaj se je dogovorila in sklenila tista taktika, po kateri so se poslanci narodnonapredne stranke potem tudi ravnali. Župan Hribar je bil s to taktiko zadovoljen in ni zahteval nič ostrejšega. To je resnica in ni drugzega.

— Shod, Narodne delavske organizacije v Šiški in socialno-demokratske sile. Ljubljanska »Nar. del. organizacija« je sklicala za včera dopoldne h Kankertu v Šiški ljudski shod zaradi bodočih delavnic državne železnice v Šiški. Ta shod, na katerem naj bi

se govorilo samo o slovenskih zahtevah glede teh delavnic oziroma osebja v teh delavnicah, so preprečili socialni demokratje s svojimi silovitostjo skratka s takim nastopom, ki dela sramoto socialno-demokratski stranki. Toliko govore socialni-demokratje o svobodi, a včeraj so pokazali, da tako svobodo zahtevajo je zase, drugemu jo pa odrekajo docela. S takim nastopom si socialno-demokracija izpodbija tisto malo tal, kolikor jih ima. To je sad dvajsetletnega hujškanja! Shod je sklical kakor rečeno ljubljanska »N. D. O.« Da je predsednik te organizacije tudi predsednik shoda, je umevno, kakor je bil včeraj dopoldne v »Mestnem domu« predsednik shoda dr. Oražen kot predsednik »Političnega društva za dvorski okraj«, ki je sklicalo shod. To v vsak in je navada povsod, samo socialni demokratje včeraj v Šiški niso hoteli poznati tega pravila. Komaj je otvoril shod g. Ribnikar, jeli so kričati vsi divji, da ne puste govoriti in da zahtevajo predsednika, češ, da so v večini. Ko se jim je pojasnilo, da do tega nimajo pravice, ker je shod sklical društvo, da je torej društven shod, začeli so razsajati kot besni. Razgrajčev je bilo le kakih 15, ki so bili pijani, da so komaj stali. Razbijali so stoli ob tla, skakali in kričali, da so bili vsi penasti. To razsajanje je trajalo nad eno uro in dasi je g. Ribnikar objubil, da dobi vsak izmed soc. demokratov besedo, ni vse nič pomagalo. Tako divjih ljudi res še nismo videli. Kocmur iz tobačne tovarne je bil hujškal. Pravil je razne izmišljotine o »N. D. O.«, kar je seveda ljudi še bolj podžgalo in da je bilo vpitje in razbijanje še hujše. Najbolj »vneti« so pridli nad g. Ribnikarja, ki je bil dejansko napaden. Tudi našemu poročevalcu ni dosti manjkalo. Da ga niso podrlj po tleh, ko se je cela gruča zagnala vanj. Ko je končno nastal boj, v katerem so soc. demokratje ranili dva člana »N. D. O.«, prihiteli so orožniki in izpraznili zborovalnico. Če bi ne bilo orožnikov, bi bili soc. demokratični pijanci gotovo izvršili grožnjo, ki jo je izrekel Tokan v Rožni dolini, naj si člani »N. D. O.« numerirajo kosti, kadar v ljubljanski okolici zopet trčijo skupaj s soc. demokrati. Mi tiste zapelane ljudi obžalujemo, da so se dali tako nahujskati od voditeljev soc. demokratičnih. Med socialnimi demokrati je marsikaj dostojnih ljudi in skrb N. D. O. bodi, da se ti ljudje otresejo soc. demokratičnega jarma, v katerem se tekom časa docela okužijo. Čuli smo včeraj soc. demokrate, ki so obsojali nastop svojih tovarišev. — Po socialnodemokratičnih nasiljih je bil v šišenski čitalnici shod po § 2. društvenega zakona. Udeležilo se ga je okoli 70 oseb. Mnogo jih ni prišlo, ker niso vedeli zanj. Prvi je govoril g. Ribnikar o delavnicah državne železnice. Podal je najprej njih zgodovino. Obiljubljene so bile že leta 1895 in še le čez 13 let se bližajo urednobi tega vprašanja. Svet je že kupljen za 132.000 K in za zgradbo teh delavnic bo treba 800 do 1000 delavcev. Gotovo bodo leta 1911, ko bo stekla belokranska železnica. Pred vsem se mora gledati da ostane delo in zaslužek pri teh delavnicah v domačih slovenskih rokah, mala obrt mora dobiti vpliv pri delu teh delavnic. Doseglo se bo kaj le, če se združimo in organiziramo proti kapitalu. Osnovati si morajo delavske zadruge. Govornik je govoril nato o delavskih stanovanjih, ki so v Šiški in Ljubljani silno slaba. V hišah Kranjske hranilnice so stanovanja dobra, a namerniki-delavci morajo pošiljati otroke v nemške šole. Ljudje v teh hišah so pravi sužnji tudi glede volitev. Glede delavnic je poudarjal g. Ribnikar dalje, da je treba skrbeti za dovolj slovenskega naraščaja strugarjev, ključavničarjev in kovinarjev. Da se vse to omogoči, naj se osnuje v Šiški »N. D. O.« (viharno odobranje), ki bo vzela stvar v roke. Nemški delavci ne smemo dobiti v te delavnice, našim delavcem pa se mora preskrbeti temeljite izobrazbe in gospodarska trdnost. Nato sta bili soglasno sprejeti ti dve resoluciji: »Shod v Šiški dne 24. januarja pozivlja c. kr. železniško ministrstvo in ministrstvo za javna dela, da se ozira pri oddaji del za delavnice c. kr. državnih železnic v Šiški v prvi vrsti na v zadrugah organizirano delavstvo in v zadrugah organizirano malo obrt. Viskard naj imajo prednost pred tujci domači slovenski delojemalci.« — »Shod v Šiški naroča »N. D. O.« v Ljubljani, da takoj stori potrebne korake zato, da začne mesina občina ljubljanska čim prej zidati delavske hiše, ki so, ležeče na ljubljanskem polju, eminentna socialna in narodna zahteva vsega slovenskega delavstva. O pomenu »N. D. O.« za slovenskega proletarca je govoril nato g. Škrlj, ki je dokazoval, da stoji ta organizacija na zdravi podlagi in da ima vsled tega prihodnost, ki je soc. demokracija nima, ker hoče ljudi samo revolucionizirati. Govoril je tudi o velikanskem pomenu delavnic drž. železnice za Šiško, kar ne bo ostalo brez vpliva

za Ljubljano. Poudarjal je končno potrebo skupnosti in organizacije. Ustanovi naj se stan delavstva. Nato se je izvolil pripravljali odbor za ustanovitev šišenske podružnice ljubljanske N. D. O. Temu odboru predseduje gosp. Dragotin Mohar, tiskar, člani odbora pa so g. Peter Peharič, ključavničar; Fran Ogrizek, potovalec; Josip Pretnar, trgovec; Pavel Kovič, sodar; Anton Mittereger, pleskar; Anton Setnikar, strugar; Leopold Burja, čevljar; Anton Novak, strojevodja; Ludvik Pust, mesar; Fran Zajc, slikar; Jernej Jelovšek, sedlar; Oton Vamberger, uradnik pri juž. žel.; Fran Kmetič, ključavničar in Viktor Francot, trgovski pomočnik. — **Dejeložne slovenske običajne občine** imajo te le narodne občine: Novo mesto (!), Trebnje, Studenec pri Krškem, Velike Poljane, Raka, Krško (!), Spodnja Šiška (!) Velika vas (pri Kamniku) Dole pri Litiji, občine Bled, Zagorje ob Savi in St. Jernej se morejo ponasati celo s nemško-slovenskim pečatom. Dvojezičen pečat imajo tudi okrajni očetni odbor v Litiji (!) župni urad Kresnice in gospodarski odbor v Krškem. S samonemskim pečatom izniva slovensko prebivalstvo županstov Tržiču. — **Nemška svobodomiselnost** Nemški listi priobčjujejo tole, za razmere na dunajskem vseučilišču vele značilno vst: »Osem francoskih visokolčev, ki so se v Pragi udeležili slavnosti kunoogorskega dekreta, je prišlo na Dunaj. V soboto so si v spremstvu slovenskih dijakov hoteli ogledati dunajsko vseučilišče. Rektorat dunajske univerze je z ozirom na to, da bi značil prihod francoskih dijakov na univerzo provokacijo proti nemškemu značaju dunajskega vseučilišča in bi lahko dal povod za nemire, prepovedal vstop na vseučilišče. Rektor Exner je ukrenil najobsežnejše varnostne odredbe. Vsa vrata in stopnice so stražili pedeli. Vse te odredbe pa so bile brez predmetne, ker Francozov ni bilo na univerzo.« Na proklete slabih nogah mora stati nemški značaj dunajskega vseučilišča, ako ga po rektorjevem mnenju lahko spravi v nevarnost — osem francoskih vseučiliščnikov! — **Zveza slovenskih častnikov** ima v soboto 13. februarja t. l. v Pragi svojo skupščino v dvorani trgovske in obrtne zbornice. Na dnevnem redu te skupščine so te le točke: Poročilo o zadnjem običnem zboru, poročilo tajnika, blagajnika in revizorjev, krajevno pisni slovniki slovenski, volitev novega odbora in revizorjev, določitev mesta za prihodnji kongres in razni nasveti. — **Imenovanje** Za praktikanta na c. kr. licealni knjižnici v Gorici je imenovan dr. Janko Bratina. — **Srečko Noll** v starosti 64 let je sredi umrl občeupoštovan meščan gospod Srečko Noll, bivši kleparski mojster in hišni posestnik. Pokojnik, brat rajnega opernega pevalca Josipa Nollja je bil vrl in kremenit rodo ljub. Bil je sam znamenit pevec in stober nekdanjega čitalniškega pevkega zbora, iz katerega je nastal pevski zbor »Glasbene Matice«. Svoje duji je bil tudi eden prvih Sokolov in nekaj časa starosta. V vseh političnih bojih je stal zvesto na strani narodno napredne stranke. Bolehal je mnogo let. Bodi vrlemu možu blag spomin! — **Iz pisarne slovenskega gledališča** Jutri, v torek se vprizori izvirni narodni igrokaz »Zaklad«, v treh dejanjih (4 slikah) spisal Ksav. Andrejev. Drama je zajeta iz kmetijske življenja našega naroda. Pred pustne burke »Iz devete dežele« o. kr. cenzura ni dovolila vprizoriti, ter jo je izročila cenzurnemu svetu. Nedolzna satira »Iz devete dežele«, čije dejanje se vsi v jutrovnih deželah in ni v nbeui zvezi z avstro-ogrskimi razmerami, ta satira je izšla v tisku in ponatisku brez zadržkani. Sveda letos je — nevarna?! Ali pa se morda boji c. kr. deželna vada, da napove Avstro-Ogrski vojno Persija ali Turčija? Zaradi burke, ki bi trajala na odru jedva 10 minut! Tazo je za rateljstvu sloven. g. da šča cenzura letos onemogočila »Tugomera« in »Iz devete dežele«, dve izvirni dramat. deli. — **Slovenski gledališče**. Včeraj sta bili dve predstavi in obakrat je bilo gledališče razprodano. Popoldne so igrali znamenite »Legionarje«, zvečer pa so peli »Carmen«. Predstava te opere je bila mestoma precej slaba, kajti pelo se je časih tako, da se je poslušalec nehotе vprašal, če je gospoda že vse p zabila, kar je še pred kratkim tako dobro znala. Gospa Nortgartova, dasi prehlajena je vendar dobro absolvirala svojo vlogo, isto tako marljivo g. Fiala in g. Vlaković. — **Narodna delavska organizacija** v Ljubljani priredi dne 20. svečana svoj i veliki ples narodnega delavstva v gornjih delih »Narodnega doma«, ki bodi to-

rej omenjeni dan res to kar bi moral biti, namreč dan vsakega Slovence, toraj tudi dan slovenskega delavca. Slav. običnatvo opozarjamo že danes na to privedite. — **Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani** je izdalo v proslavo 60letnega vladanja cesarja spevoigro »Slava cesarju Franou Jožefu I.«, katero je sklčil gosp. Emil Adamič, učitelj v Kamniku. To delo je bilo odlikom kabinetne pisarne s dne 7. decembra 1908 šte. 3566 sprejeto v o. in kr. rodbinsko filijkomisno biblioteko ter je bila obenem izročena društvu zahvala. — **Gosp. Anton Vodepvec**, o. kr. poštar in posestnik v Postojni je danes ponoči od kapi zadet nagloma umrl. Zvečer je še bil in zdrav opravljal svojo službo. Bil je odločen narodnjak, veliko let občinski odbornik in član ravnateljstva »Notranjste posojilnice« ter kot poštar in družabnik obče splošno in priljubljen. Bodi mu zemljica lahka! — **Telefonsko društvo »Sokol«** v Zagorju ob Savi priredi 11. maska rado v nedeljo, dne 9. svečana 1909, v veliki dvorani gostilne gosp. Ivan Müllerja v Zagorju. Začetek ob sedmih zvečer Vstopnina za osebo 1 K. Pri plesu svira sl. zagorski salonski orkester. — **Slovensko trgovsko društvo** v Celju priredi 2. svečana v veliki dvorani »Narodnega doma« plesni venček. — **Učiteljsko društvo za celjski okraj** ima dne 2. februarja v Celju v navadnih prostorih svoje redno zborovanje. — **Novo žensko podružnico** naše Ciril Metodove ženske družbe snujejo v Gornjem gradu na Spodnjem Stajerskem. — **Goriška slovenska mladina** priredi 6. februarja v trgovskem domu v Gorici velik ples. — **Velikega orla**, ki meri 2 in pol metra z razpetimi peruti, je vjel na planini kobariški urar. Omamila ga je in spravil v Kobarič. — **V Tolminu** se je ustanovila podružnica sv. Cirila in Metoda. — **Velikansko tihpavstvo z vinom** so dogurali v Tstu Aretiran je trgovec z vinom Matež Matusa; v sleparstvo zapleteni carinisti (ficial Aleksander Osma) je ušel. Več uslužben oev carinskega urada je bilo suspendiranih. — **Nezgoda**. Pri delu si je zlomil desni podlaket v Trstu duinar Michael Požar. — **Nogo si je zlomila** 13-letna deklica Marija Skorja iz Molj. Prepeljali so jo v tržaško bolnišnico. — **Zdravnikov v Avstriji leta 1909** je 12.278, in sicer na N. žje Avstrijskem 3674 na Gornje Avstrijskem 404 Sotografskem 134 Stajerskem 713, Koroškem 149 Kranjskem 111, Primorskem 378 Tirolskem in Predarlskem 644, Čakem 2953, Moravskem 989 Šleziji 252 Galiciji 1462, Bukovini 159, Dalmaciji 138 in Bani in H-rogovini 118. V državnih stolnih mestih je zdravnikov na Dunaju 2956 Lincu 63 Slonogratu 48, Gradcu 269, Celovcu 41 Ljubljani 47, Trstu 102 In mostu 112 Prag 499 Bruu 183, Opavi 145, Lvovu 334, Črnovi oah 72 in Zadu 17. — **Prijatelj mleka**. Ko je včeraj zjutraj služkinja Helena Žibertova nesla na Sv. Petra cesti v neko hišo mleko, je med tem časom prišel k pred hišo stoječemu vozičku nek mlad fant in vzel z vozička posodo mleka, kar je pa baš iz hiše došla Žibertova opazila in nad fantalinom močno zakričala. To ga je tako raztogotilo, da je vrgel posodo v mlekarico, potem pa bežal. Tudi mlekarica Mariji Kregerjevi je v Wolfovi ulici z vozička nekdo izmaknil posodo, v kateri je bilo dva litra mleka. Policija je neko žensko pred kratkem, ki je kradla po vozičkih mleko, že aretovala in izročila sodišču, toda, kakor se vidi, ima posnemalce. — **Veselic**. Včeraj in v soboto je bilo v Ljubljani 16 plesnih veselja, zmed katerih so bile nekatere nič posebno obiskane. Vse je nadkriljevala ona državni uslužbenec. Do spopadov ni prišlo nikjer. — **Delavsko gibanje**. Iz južnega kolodvora se je včeraj odpejalo v Ameriko 17 macedoncev in 30 Hrvatov. — **Izgubljeno in najdeno**. Slikarski pomočnik Franc Perko je izgubil prost bankovec za 10 K. Kuharica Frančiška Pogačnikova je izgubila črno usnjato denarnico z 20 K. Posesnik Anton Prusnik je izgubil prost bankovec za 10 K. Šolska učenka Brigita Braje je izgubila srebrno žensko uro. Raznašalec časopisov Anton Sever je izgubil denarnico, v kateri je imel tri bankovce po 20 K, pet bankovcev po 10 K in za 10 K drobja. Našla je učniškega pasnika hči Josipina Lukmanova srebrno žensko uro s srebrno verižico. Policijski nadstrahnik Ivan Ažman je našel eno drsalco.

Drobne novice.

— **Vatja v Arabiji**. Uporni Arabci so napadli kolodvor v Elali na železniški progi v Meko ter ga razdejali. Več del prebivalstva so pomorili, druge pa so odpeljali sabo. Med temi se nahaja tudi 40 uradnikov. Arabci so prerezali vse brzogajne žice. — **Kraljevska krona** — na dražbi. Bivši maroški ucan Abdul Asis je pred leti zastavljal v Parizu svoje dragocenosti, med temi tudi svojo krono. Narodna zastavljalnica v Parizu sedaj razglasa, da se bodo te dragocenosti s krono vred prodale na javni dražbi. — **Borba z roparji**. V Tottenhamu pri Londonu je policija zasledovala dva italijanska roparja. Roparja sta skočila na tramvaj in jela streljati z revolverji. Ustrelila sta tri osebe, težko ranila pa 20. Končno sta utekla v b. ž. j. gozd, kjer sta izvršila samomor. Eden je bil na m. stu mrtve, drugega pa so umirajočega prepeljali v bolnico. — **Zaprta ruski častnik**. V Lvovu so zaprli ruskega častnika Hazovskega, in sicer na zahtevo avstrijskega polkovnega poveljstva. Hazovski je za velik znesek okradel polkovno blagajno. — **Telefonska in brzogajna poročila**. Turške trdke odovodujejo narocila na Ruskem. — **Dunaj**, 25. januarja. Korespondenčni urad javlja baje iz Peterburga, da so turške trdke vsled sklenjenega sporazumljenja z Avstro-Ogrsko jelo odpovedovati svoja naročila pri ruskih firmah. — **Demonstracije v Pragi**. Praga 25. januarja. Včeraj so nemški burši priredili svoj običajni »bumek« na Pr. kopech, kjer se je istčasno zbrala velika množica ljudstva, ki je pela narodne češke himne. Nemški diaki so nato iztonirali »Die Wacht am Rhein«, kar je dalo Čehom povod, da so jih jeli potiskati proti nemški kazini. V tem hipu so stopili v akcijo orožniki, ki so jeli množico z nasajenimi bajoneti tirati nazaj. Ljudstvo ogorčeno vsled brutalnega postopanja orožništva, je klicalo: »Živla Srbija!« 27 oseb je bilo aretovanih. Popoldne je bil v mestu zopet mir. — **Tovarna ličola v ognju**. Trst, 25. januarja. Danes zjutraj je izbruhnil ogenj v tovarni ličoleja v bližni Lloydovega arzenala. Vsled hude burje se je ogenj strahovito razširil. Škoda je velika, a jo krije zavarovalnica. — **Položaj na Hrvaškem**. Zagreb 25. januarja. (Pos. brz. »Slov. Nar.«) Vsled nezročenja delegatov Pribečeviča, Banjanina in Budisavljevića se pričakuje, da nastane v kratkem splošen političen preobrat. Gotovo je to, da sebor ne bo razpuščen, kar se sklepa iz tega, ker je veliki župan Gavrilović odšel na tri tedenski dopust. Rauch in njegova družba je vsled zadnjih dogodkov naravnost konsternirana. Splošno prevladuje mnenje, da ne bo dobiti na Hrvaškem sodnika, ki bi obsodil Srbe. — **Predsednik hrvatske delegacije** pozivlja k nad. govodi! — **Zagreb**, 25. jan. (Posebna brz. »Sl. Nar.«) Predsednik hrvatske delegacije v peštanskem parlamentu dr. Bogdan Medaković je povabljen na sorojeko nadvojvodi Josipu. Ta vest se tu živo komentuje. Dr. Medaković je namreč tudi predsednik srbske samostalne stranke, ki jo ban baron Rouh dolži veleizdaje. Dr. Medaković je tudi znan iz sfere z baronom Rouhom, v kateri se je ban tako strahovito blamiral. — **Ugovor proti obtožnici zoper srbske veleizdajnike**. Zagreb, 25. januarja. (Posebna brz. »Slov. Nar.«) Današnji »Pokret« in »Srbobran« priobčujeta ugo orproti obtožnici zoper srbske veleizdajnike. V tem ugovoru pobija dr. Hinković s strogo pravnističnega in stvarnega stališča obtožnico, ter ostro kritikuje izvajanja državnega pravdnika glede posumnih obtožencev, ki se jih samo pavšalno sumiči, ne da bi se za ta sumitvenja navedli kakršnikoli fakti. Dr. Hinković pravi, da bo predsednik sodnega dvora pri obravnavi vsakemu osum. jenou posebej šele moral povedati, česa se ga dolži. Nadalje ironizira obtožnico, ki zatrjuje, da so obtoženi Srbi hoteli Bosno in H-rogovino iztrgati iz »edinstvene državne zveze«; ta pa je obstajala do 1866 in se je zvala »der deutsche Bund«. Državni pravdnik torej toži Srbe, da so hoteli Bosno iztrgati iz tiste »edinstvene državne zveze«, ki se ji pravi »der deutsche Bund« in ki je že 1. 1866 prenehala eksistirati. Nadalje naglašuje, da je cirihci, ki se v obtožnici tudi proglasa za »veleizdajstvo«,

z zakonom iz leta 1887, podpisanim od kralja samega priznana enakopravnost s letinico. Glede Nastičevih »raskritij« naglašuje ugovor, da nimajo v sv. v. oziru nobene veljave, ker je Nastić pri vseh akcijah, ki jih je »raskritil«, sam sodiloval, torej bi tudi on spadal med obtožence, ako bi bila dotična »raskritja« resnična. Končno se omenja tudi »revolucionarni statut«, v katerem se zahteva med drugim tudi neodvisnost in svoboda Hrvatske in Dalmacije. Ker se pa za svobodo in neodvisnost Hrvatske mora boriti vsak pošten Hrvat, je j. suo da potem v tem d. j. uju ni moči izkakti veleizdaje. Državno pravdnistvo bo najbrž ta ugovor proti obtožnici priobčen v »Pokretu« in »Srbobranu« — zaplenilo. — **V. jne priprave na Bolgarskem**. Solija, 25. januarja. Včeraj zjutraj je izdalo vojno ministrstvo ukaz, da se pokliče 13 rezervnih letnikov 8. obmejne divizije v Stari Zagori brzogajno na tritedenske orožne vaje. S tem je ta divizija uvedena v popolno vojno stanje. To naredbo je povzročila vest, da je Turčija mobilizirala svoje voje v Drinopolju z namenom jih poslati na bolgarsko mejo. Ministrski predsednik dr. Malinov bo na interpelacijo v tej zadevi odgovoril v sobranju tekot današnje ali jutranje seje. — **Sroski poslanik v Rimu**. Beograd, 25. januarja. »Srbske Novine« priobčujejo kraljev ukaz da je imenovan za srbskega poslanika v Rimu dr. Mahaj Vučić, bivši poslanik na Dunaju. — **Pasč se umakne iz javnega življenja**. Beograd 25. jan. List »Zvono« javlja da se Nikola Pašić, vodja staroradikalne stranke, popolnoma umakne iz političnega življenja. — **Srbi a se pripravlja**. Carigrad 25. jan. »Jeni Gazette« javlja, da je Srbija nakupila na Rask-m nadaljnjih 1200 konj. — **Občinski svet v Mesni razpuščen**. Mes na 25. jan. Včeraj so potegnili 117 mrtvih trupel izpod razvalin. Vlada je razpustila občinski svet radi raznih zlorab. Župana so izročili sodišču. — **Za splošno in enako volilno pravico na Pruskem**. Berlin, 25. januarja. Socialni demokrati so včeraj priredili osem političnih shodov, ki se jih je udeležilo 50.000 oseb. Na vseh shodih so se sprejele resolucije, v katerih se zahteva uvedba splošne in enake volilne pravice za pruski d. ž. l. zbor. Množica socialistov je skušala prodrati do kraljevskega dvorca, da bi tam demonstrirala, a ji je pot tjakaj zaprla policija. — **Roparji v Londonu**. London, 25. januarja. Roparja, ki sta povzročila strašno krvoprelitje v Tottenhamu, nista Italijana, Elen se piše H. f. d. in je Nemec iz Rge, drugi pa je ruski revolucionar Jakov. Roparja sta ustrelila dve osebi, težko ranila pa 15. — **Poslano**. Uradni list »Laibacher Zeitung« je priobčila v svoji 16. številki z dne 21. t. m. nekaj pripomenj k mojemu govoru v zadnji seji občeskega sveta. K tem pripomenjam čutim se dolžnega podati naslednja pojasnila: 1. Glede pogovora z gospodom policijskim svetnikom Wratshkom vztrajam pri tem, kar sem povedal. Uradno poročilo, spisano 17 dni kasneje, ne more za presojo stvari biti merodajno. 2. Kar se tiče pridodaje metne policijske straže orožniškim patruljam, priznavam, da sem se zmotil glede datuma. Dokaj dolgotrajno m. r. al sem se namreč za mešale patrulje zavzemati meseca maja 1907. leta, ko se je v prvi pod sedajim gospodom deželnim predsednikom rabilo na ulicah orožništvo. Pomoto, ki se mi je vrnila, obžalujem; ne more se mi pa preveč šteti v greh, ako se pomisi, da sem ravno v usodepolnih dneh meseca septembra imel vsak dan celo vrsto razburljivih konferenc in važnih pogovorov. 3. Dne 19. septembra sem bil skoro neprestano pri telefonu. Ko bi me kdo danes vprašal, s kom in s čem sem govoril telefonično, ne more bi se ga spominjati. In tako se tudi telefoničnega pogovora z deželnim predsedstvom glede zastraženja kazine po vojastvu prav nič ne spominjam. Ker pa to trdi gospod deželni predsednik in ker sem v popolnanskem ustem pogovoru isti predlog stavil, ne dvomim, da se je med ostalimi telefoničnimi pogovori vršil tudi ta. To pa seveda prav nič ne izpreminja mojih navedeb, kakšen povod sem imel predlagati uporabo vojaštva samo pred kazino. — **V Ljubljani**, 25. januarja 1909. — **Ivan Milbar**. — * Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Zitne cene v Budimpešti

Dne 25. januarja 1909

Pšenica za april 1909	za 50 kg K 12.79
Pšenica za oktober 1909	za 50 kg K 11.87
Rž za april	za 50 kg K 11.07
Koruzna za maj	za 50 kg K 7.40
Oves za april	za 50 kg K 8.56

Ekstrem.
10 vin. višje.

Meteorološko poročilo.

Vrsta nad morjem 30°. Srednja vrsta nad morjem 30°.

Januarja	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
23.	9. zv.	744.1	-8.0	sl. vzhod	jasno
24.	7. zv.	743.7	-12.6	sr. sever	oblačno
	2. pop.	743.3	-6.1	sl. jug	jasno

9. zv.	744.6	-10.4	sr. szah.	
25. 7. zj.	745.1	-11.1	sl. sv. vzhod	
2. pop.	744.4	-6.5	sl. jv. vzhod	oblačno

Srednja včerajšnja in predvčerajšnja temperatura 3.7° in 9.7°; norm. -2.2° in -2.1° Padavina v 24 urah 0.0 in mm 0.2 mm.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ naznanja pretežno, est. da je premil v nedeljo njegov večletni član, poštvalni, navdušeni in izvrstni pevec, gospod

Srečko Nolli.

Pogreb blagopokojnika bo v torek, dne 26. t. m. ob polu treh popoldne iz hiše žalosti, Wolfove ulice št. 10.

Predragemu pevcu-tovarišu bodi ohranjen časten in hvaležen spomin.

Obdobje pevkega zbora „Glasbene Matice“. 438

Zahvala.

428

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezn in ob smrti iskreno ljubeče sestre, tete, gospodične

Julije Knavs

kakor tudi za častno spremstvo na zadnjem potu pokojnice, izrekamo našo najtoplejšo zahvalo onim, ki so čb britkih dneih sočustvovali z nami. Iskreno hvalo smo dolžni vsem, posebnost g. sol. citatorju Petriču, za izkazano mu skrb kolegov in kolegij, nadalje g. c. kr. narednikoma Slana in Bokaliču, prvemu za skrb in spremstvo kolegov kakor za venec, drugemu za tolažbo kakor tudi vsem tistim, ki so jo tolažili in olajšali bolelost do zadnje ure, najsrčnejša hvala

Bog bodi vsem obilen plačnik.

Ljubljana, 24. januarja 1908.

Globoko željujoči ostali.

V neki boljši vasi na Notranjskem se odda

gostilna, mesnica

in tudi pekarija bi dobro uspevala. Odda se lahko takoj ali pozneje, Najemnina po dogovoru. Več pove lastnik.

171-8

Vprašanja na upravništvo „Slov. „Slov. Naroda“ pod „št. 9999“.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod take ugodne pogoje, da nobena druga zavarovalnica Zlati je ugodno zavarovanje na dolgi dobiček in smrt s manjšajočimi se vsakdanji.

Vsek dan na po protoku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“ 12-10
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 41,335,041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814,430-97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseslovenske slovensko-mareške uprave.
Generalni zastop v Ljubljani, ligar pisarne so v lastni bančni hiši
v Ljubljani, v ulici, ki se imenuje „Slov. Naroda“.

Zavaruje poslojca in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajnjaje. Uživa najboljši sloves, koder poslane. Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodna in občnkoristna namena.

Dva dobra 429-1 krojaška pomočnika

sprejme v trajno delo Franjo Purgar krojaški mojster v Trbovišah

Dve gospodični

veščji slovenskega in nemškega jezika, z lepo pisavo in stricjepisjem, iščeta službe v odvetniško ali kako drugo pisarno.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Stanovanje

s 4-5 prostornimi sobami, kopalno sobo in kopalniščem ter pritliklinami, če mogoče s porabo vrta, se išče za takoj ali za februar.

Ponudbe pod „stanovanje 27“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Elegantno stanovanje v vili

s 4 sobami, verando in pritliklinami se odda za februarjev termin v Munskih ulicah št. 17.

Pozve se pri F. pu Supancicu, stavbniku na Bleiweisovi cesti 18.

Društvo zdravnikov na Kranjskem

razpisuje za leto 1909

dr. Löschner-Maderjevo ustanovo.

Pravico do ustanove imajo po smislu ustanovnega pisma vdove in sirote bivših članov društva. Prošnje opremljene z ubožnostnimi spričevali je vlagati na naslov društva do 16. februarja t. l.

Ustanova se bo razdelila istega meseca na izrednem občnem zboru društva.

Ljubljana, 25. januarja 1909
Obdobje društva zdravnikov na Kranjskem.

Knjigovodja

stenograf, korespondent, išče službo. Ponudbe pod „555“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Stanovanje

sračno in svetlo, s 3 ali 4 sobami, predsoho in pritliklinami, iščemo za maj 1909.

Ponudbe pod „M. K.“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Vpokojen orožniški postajevodja želi vstopiti v kako primerno službo

ali kaj drugega. Vstop v 2-3 mesece. Naslov in druge podatke daje uprav. „Slov. Naroda“.

Pri zdravniku v Zormanovi hiši v Spodnji Šiški

se nekoliko dobro ohranjenega pohištva proda.

Kavarna

„Leon“

na Starem trgu št. 30. je vsaki dan uso noč odprta.

898 17

V kavarni je električni klavir.

Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Marijana Stei metz roj Nolli in Julius Stelametz, c. in kr. poročnik pri 27 pešpolku naznanjata v svojem in v imenu svojega sinčka in ostalih sorodnikov prežalostno vest, da je njih iskreno ljubljani oče, oziroma tast in stari oče, gospod

Srečko Nolli

danes ob polu desetih popoldne, po dolgem trpljenju, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, star 64 let, mirno zaspa v Gospodu. Zemski ostanki predragga pokojnika se prepelejo v torek, dne 26. t. m. ob polu treh popoldne iz hiše žalosti, Wolfove ulice 10, k Sv. Križu k večnemu počitku.

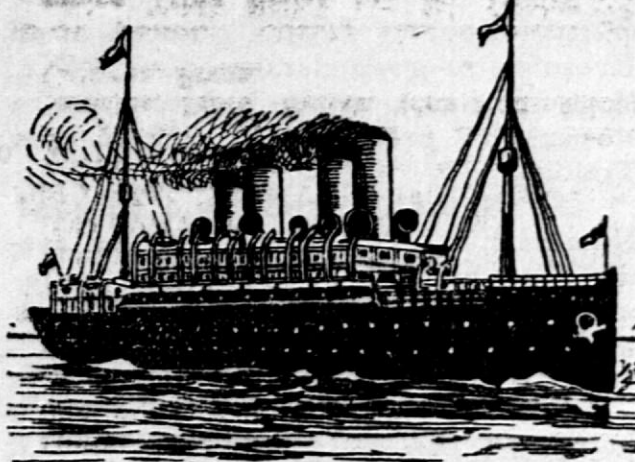
Svete maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah. V Ljubljani, dne 24. januarja 1909.

Gostilna

„Pri Bebenčku“ na Glincih s novo urejenimi prostori, acetilensko razsvetljavo in lepim vrtom s koncem vred se odda zaradi bolezni takoj ali pozneje v najem.

Istotam se odda tudi prodajalnica, več stanovanj in delavnica.

Več se izve na Glincih št. 37 pri Ljubljani.

Kdor hoče varno, mirno in hitro potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika:

Fr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorske ulice 28

Odprava potnikov samo z najnovjšimi parniki „velikani“:

Kaiserin Aug. Victoria, nosi	25 000 ton
Amerika	24 000 „
President Lincoln	20 000 „
President Grant	20 000 „

Voznja Ljubljana - Hamburg traja z nanovo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave okroglo 1 1/2 dni, ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

G. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

Prihod v Ljubljano juž. žel.

7:05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. z. ž. Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
7:07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straza-Toplice, Kočevje.
9:20 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
11:35 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.
1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straza-Toplice, Kočevje.
3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straza-Toplice, Kočevje.
7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7:28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
8:05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

G. kr. avstrijske državne železnice v Trstu

Trgovci pozor! Prodajalna

(Budinec) v Kranjski gorl

se vsled smrti takoj zelo ugodno z vsem blagom proda ali odda za 11 let v najem. R. A. Kantant na ima vsaj 10000 K gotovine. Prodajalna je stara znana, dobro vpeljana ter ima velikanški promet.

Pojasnila daje Pavel Lamprecht v Beljaku ali E. Rooss v Kranju.

Trgovci pozor!

Valični mlin

Radeče pri Zidanem mostu : priporoča svojo bogato zalogo

moke

vseh vrst, po najnižji ceni; to je edino narodno podjetje v tej stroki na Dolenjskem. Cenik se dopolnje na zahtevo franco.

Anton Polanc

lastnik valičnega mlina.

Resna ženitna ponudba.

Višji polit. čnt. uradnik v hrvatskem Primorju, 45 let star, se želi radi pozneje ženitbe spoznati z inteligentno in premožno damo, a ne na 40 let staro. Vp. ašanja naj se izvolijo poslati na adresu, ki se zve v upravništvu „Slovenskega Naroda“.

Prvi slovenski POGREBNI ZAVOD

se priporoča slavnemu občinstvu

za ureditev pogrebnih sprevodov v Ljubljani in na deželi po jako nizki ceni.

Naročila se sprejemajo pri
FRANC VIDALIJU
Prešernove ulice, Ljubljana.

lastnik prvega slovenskega
pogrebnege zavoda.

